

Bird & Bird

A sui generis adatbázis jog jövője az EU adatstratégiája fényében

Magyar Szerzői Jogi Fórum Egyesület kapcsolódó jogi
konferenciája

Dr. Halász Bálint

2023. november 24.

Evolúció

1988

rSzt.: szám. eszk. műk. adattár = gyűjt. mű

1996

"EU" Adatbázis irányelv

1997

Szt.: adattár

2002

Szt.: adatbázis

2022

EU Adatkormányzási Rendelet

2023

EU Adatmegosztási Rendelet (tervezet)

A Data Act státusza és céljainak összefoglalása

- A Data Act az európai adatstratégia kulcsfontosságú pillére.
- Az Európai Parlament **2023. november 9-én** fogadta el a Data Act (Adatmegosztási Jogszabály [rendelet]) szövegéről első olvasatban kialakított álláspontját.
- A rendelet kötelezően alkalmazandóvá hatálybalépéstől számított 20 hónap elteltével válik majd, várhatóan 2025 végén.
- Többek között az ún. Internet of Things (IoT) összekapcsolt eszközök – pl. okos gyári vagy mezőgazdasági eszközök, okos otthonok – **felhasználóinak** (természetes és jogi személyek) **biztosít hozzáférést** az eszközük által gyűjtött, előállított adatokhoz. A hozzáférés mellett a felhasználók az adatokat **harmadik felekkel is megoszthatják** pl. az adatok elemzése, és az ebből levont következtetések alapján a hatékonyság növelése céljából.

Sui generis adatbázis jog

- Adatbázis: önálló művek, **adatok** vagy egyéb tartalmi elemek valamely rendszer vagy módszer szerint **elrendezett gyűjteménye**, amelynek tartalmi elemeihez – számítástechnikai eszközökkel vagy bármely más módon – **egyedileg hozzá lehet férni**.
- Feltétel: tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése **jelentős ráfordítást** igényelt.
- Jog terjedelme:
 - adatbázis tartalma **egészének vagy jelentős részének kimásolásához és újrahasznosításához**;
 - ismételten és rendszeresen nem másolható ki, ill. nem hasznosítható újra **az adatbázis tartalmának jelentéktelen része sem**, ha ez sérelmes az adatbázis rendes felhasználására, vagy indokolatlanul károsítja az adatbázis előállítójának jogos érdekeit;
 - a fenti felhasználásokért főszabály szerint díjazás jár.

Data Act

- Az Adatbázis Irányelv 7. cikkében előírt **sui generis jog nem alkalmazandó**, ha az adatokat a Data Act hatálya alá tartozó összekapcsolt termékből, annak fizikai alkotóelemeiből (pl. érzékelők) vagy kapcsolódó szolgáltatásból szerezték, vagy ilyen összekapcsolt termék vagy kapcsolódó szolgáltatás által generálták, különös tekintettel a 4. és 5. cikkre [Data Act 43. cikk].
 - A sui generis adatbázis jog érvényesítése a **felhasználók** adathozzáféréshez és felhasználáshoz való jogának, az adatok **harmadik felekkel** való megosztásához való **jogának** hatékony gyakorlását **akadályozhatja** [Data Act (112) preambulumbekzdése].
- A sui generis adatbázis jog érvényesítése kizárt az *machine-generated data*-t tartalmazó adatbázisokban szereplő adatok birtokosainak is [Data Act (112) preambulumbekzdése].
- A sui generis adatbázis jog nem alkalmazható, ha az akadályozná közszférabeli szervezetet, a Bizottságot, az Európai Központi Bankot vagy uniós szervet adatok megszerzésében vagy megosztásában [Data Act (71) preambulumbekzdése].
- A sui generis adatbázis jog alkalmazható marad a Data Act hatályán kívül eső adatokat tartalmazó adatbázisokra.

Data Act 4. cikk - hozzáférési és felhasználási jog

- A Data Act hatálya **a személyes és a nem személyes adatokra** terjed ki, ideértve a 4. és 5. cikk tekintetében releváns, az összekapcsolt termékek és kapcsolódó szolgáltatások teljesítményére, használatára és környezetére vonatkozó adatokat, a tartalom kivételével (1. cikk (2) bek. a) pont).
- 4. cikk: Az adatokhoz való hozzáférés, azok felhasználása és rendelkezésre bocsátása:
 - Ha a felhasználó nem fér hozzá az adatokhoz, akár elektronikusan benyújtott kérelmére az adatbirtokosoknak a könnyen hozzáférhető **adatokat** és a kapcsolatos **metaadatokat** hozzáférhetővé kell tennie a felhasználó számára;
 - Jogszabályban meghatározott **biztonsági okokból szerződésben korlátozható vagy megtiltható** az adatokhoz való hozzáférés, azok felhasználása vagy további megosztása;
 - Ha az adatbirtokos megtagadja az adatmegosztást, értesítenie kell a Data Act alapján kijelölt hatóságot, ill. a felhasználó jogorvoslattal fordulhat a szerződéses korlátozások és tilalmak miatt.

Data Act 5. cikk - adatmegosztási jog, további szabályok

- A felhasználó kérelmére az adatbirtokosoknak a könnyen hozzáférhető **adatokat** és a kapcsolatos **metaadatokat** harmadik fél rendelkezésére kell bocsátaniuk, kivéve ha
 - a harmadik személy kapuőr (DMA rendelet 3. cikk) vagy
 - még forgalomba nem hozott új összekapcsolt termékek, anyagok vagy eljárások tesztelésével összefüggő adatokat kellene megosztani (alkivétel: kivéve ha a harmadik fél általi felhasználásuk szerződésben megengedett).
- A 4. és 5. cikkel kapcsolatban:
 - **minden olyan szerződési feltétel, amely a felhasználó kárára kizárja** a II. fejezet szerinti felhasználói jogok alkalmazását, **eltér** azoktól vagy **megváltoztatja** azok hatását, **nem kötelező erejű a felhasználóra nézve**.
 - nem alkalmazandók a **mikrovállalkozások vagy a kisvállalkozások** által előállított vagy tervezett összekapcsolt termékek vagy az általuk nyújtott kapcsolódó szolgáltatások használata révén generált adatokra.

Köszönöm a figyelmet!

twobirds.com

Abu Dhabi • Amsterdam • Brüsszel • Budapest • Casablanca • Dubai • Dublin • Düsseldorf • Frankfurt • Hamburg • Hága
• Helsinki • Hong Kong • Koppenhága • London • Luxemburg • Lyon • Madrid • Milánó • München • Párizs • Peking
• Pozsony • Prága • Róma • San Francisco • Sanghaj • Stockholm • Sydney • Szingapúr • Varsó

A jelen dokumentumban közölt jogi vagy professzionális jellegű információk kizárólag tájékoztató jellegűek, és nem minősülnek jogi vagy professzionális tanácsadásnak. Mindig konzultáljon egy megfelelően szakképzett ügyvéddel bármilyen konkrét jogi probléma vagy ügy esetén. A Bird & Bird semmilyen felelősséget nem vállal a jelen dokumentumban szereplő információkkal kapcsolatban.

A jelen dokumentum bizalmas. Eltérő rendelkezés hiányában a jelen dokumentum és annak tartalmának szerzői jogai a Bird & Bird-öt illetik. A jelen dokumentum egyetlen része sem közzétehető, terjeszthető, kivonatolható, újrafelhasználható, vagy

A Bird & Bird olyan nemzetközi jogi szolgáltató, amelyet a Bird & Bird LLP és partnerei, illetve társult tagjai alkotnak és a fentiekben felsorolt helyszíneken rendelkezik irodával, beleértve a Bird & Bird (International) LLP-t és a Siegler Bird & Bird Ügyvédi Irodát is.

A Bird & Bird (International) LLP Angliában és Walesben az OC340726 számon bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, amely Magyarországon is állandó telephellyel rendelkezik és a 30444661-2-51 számon nyilvántartott, adószámmal rendelkező külföldi vállalkozásként működik. Bejegyzett székhelye az "Egyesült Királyságban az EC4A 1JP London, New Fetter Lane 12 cím alatt található.